

Bemærkninger til Udkast til Lov om Mortifikation af Gældsbreve m. m.

Indledning.

Mortifikation af Gældsbreve og andre Dokumenter har til Formaal at raade Bod paa de Ulemper, der kan opstaa ved, at Dokumentet kommer bort. Mortifikation har været kendt her i Landet meget længe.

Forordning af 7. Februar 1823 indeholder Bestemmelser om Adgang til — efter en i Henhold til kgl. Bevilling udstedt offentlig Indkaldelse — at faa bortkomne Gældsbreve mortificeret ved Dom. Reglerne om Fremgangsmaaden ved Mortifikationen er ændret ved Retsplejelovens Kapitel 44, hvorefter offentlig Indkaldelse udstedes ifølge Retskendelse. Men iøvrigt staa Forordningen stadig ved Magt, jfr. Retsplejelovens § 475, der udtaler, at det har sit Forblivende ved den gældende Rets Regler om, hvem der kan søge Mortifikation, og hvilke Dokumenter der kan mortificeres, saavel som angaaende Retsvirkningerne af Mortifikation.

Ifølge en ældre Bevillings- og Retspraksis kunde ikke blot Gældsbreve, men i vidt Omfang ogsaa andre Dokumenter mortificeres ved Dom; denne Retstilstand er opretholdt ved den nævnte Bestemmelse i Retsplejelovens § 475.

For visse Dokumenter er Adgangen til at faa Mortifikationsdom fastslaaet i de særlige Love om de paagældende Papirer. Dette gælder saaledes om Veksler (Veksellovens § 73), Checks (Checklovens § 56), Konnossementer (Sølovens § 167) og visse Oplags- og Garantibeviser (Lov af 23. Februar 1866 § 9 og Lov Nr. 34 af 30. Marts 1894 § 15, jfr. ogsaa § 40 i det i 1930 afgivne Udkast til Lov om Oplagshuse med Ret til at udstede Oplagsbeviser).

Adskillige Dokumenter kan ifølge særlig Lovhjemmel mortificeres uden Dom, saaledes at det er tilstrækkeligt, at ingen melder sig efter en af Dokumentets Udsteder foranstaltet offentlig Indkaldelse. Til

disse Dokumenter hører Statsobligationer, der er noteret paa Navn, (Lov af 22. November 1859 § 2 og Lov af 17. Marts 1860 § 4), Sparekassebøger (Sparekasselovens § 18), Bankbøger (Banklovens § 17) og Livsforsikringspolicer (Lov Nr. 299 af 26. November 1931 §§ 11 og 51.)

Mortifikation uden Dom antages derhos at kunne ske, naar der foreligger særlig Vedtagelse herom, jfr. herved Aktieselskabslovens § 27. Ved Omsætningspapirer kan en saadan Vedtagelse dog ikke gøres gældende overfor den, der i god Tro har faaet Dokumentet overdraget, medmindre Vedtagelsen fremgaar af Dokumentet.

Det foreliggende Udkast indeholder Regler om Mortifikation af Gældsbreve og andre Dokumenter ved Dom samt om Bekendtgørelsesmaaden ved Mortifikation uden Dom. Bestemmelserne om Mortifikation ved Dom træder i Stedet for Bestemmelserne herom i Forordning af 7. Februar 1823 og Retsplejelovens Kapitel 44 og omfatter saavel de materielle Regler om Betingelserne for at faa Mortifikation og om dennes Retsvirkninger som de processuelle Regler om Fremgangsmaaden. Reglerne bør efter Kommissionens Mening findes i samme Lov. Dette synes ikke blot det mest praktiske, men de materielle og processuelle Regler hænger paa dette Omraade saa nøje sammen, at det næppe lader sig gøre at adskille dem paa tilfredsstillende Maade. Det maa formentlig derhos foretrækkes at optage de samlede Regler i en særlig Lov om Mortifikation fremfor at lade dem indgaa i Retsplejelovens Kapitel 44, hvor de materielle Regler ikke synes at have deres naturlige Plads.

De foreslaaede Regler stemmer i vidt Omfang med nugældende Ret, men Udkastet indeholder foruden mange mindre betydende Ændringer i den nuværende Ordning ogsaa nye Regler af Vigtighed, saavel af materiel